

Date: 29th May-2026

BEMOR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA HAMSHIRALIK NAZORATI

Baxromova Sadoqat Akmal qizi

Sharofova Feruza Furqat qizi

Qorako'l Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

Annotatsiya: Bemor xavfsizligini ta'minlash zamonaviy tibbiyotning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Tibbiy yordam sifati ko'p jihatdan hamshiralik nazoratining to'g'ri tashkil etilishiga bog'liq. Ushbu maqolada bemor xavfsizligini ta'minlashda hamshiralik nazoratining ahamiyati, asosiy tamoyillari, operatsion va statsionar bo'limlardagi nazorat usullari hamda asoratlarning oldini olishdagi o'rni keng yoritilgan.

Kalit so'zlar: bemor xavfsizligi, hamshiralik nazorati, monitoring, tibbiy yordam sifati, infeksiya nazorati, hamshiralik parvarishi.

Abstract: Ensuring patient safety is one of the priority directions of modern healthcare. The quality of medical care largely depends on properly organized nursing supervision. This article discusses the importance of nursing control in ensuring patient safety, its principles, monitoring methods in surgical and inpatient departments, and its role in preventing complications.

Keywords: patient safety, nursing supervision, monitoring, healthcare quality, infection control, nursing care.

Kirish

Zamonaviy sog'liqni saqlash tizimida bemor xavfsizligini ta'minlash muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Davolash jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xatolar, infeksiyalar, noto'g'ri dori qo'llash yoki yetarli monitoring olib borilmasligi bemor hayoti uchun xavf tug'diradi.

Hamshiralik nazorati bemorning umumiy holatini doimiy kuzatish, hayotiy ko'rsatkichlarni monitoring qilish va asoratlarni erta aniqlashga qaratilgan muhim jarayondir.

Bugungi kunda hamshira:

- bemor holatini kuzatadi;
- dori vositalari qabulini nazorat qiladi;
- infeksiya profilaktikasini olib boradi;
- favqulodda holatlarda tezkor yordam ko'rsatadi.

1. Bemor xavfsizligi tushunchasi

Bemor xavfsizligi — tibbiy yordam jarayonida bemorga zarar yetkazilishi xavfini kamaytirishga qaratilgan chora-tadbirlar majmuasidir.

Asosiy maqsadlari:

- Tibbiy xatolarni kamaytirish;
- Asoratlarning oldini olish;

Date: 29th May-2026

- Infeksiyalar xavfini pasaytirish;
- Sifatli parvarishni ta'minlash.

1-rasm. Bemor xavfsizligi tizimi

Bemor monitoringi

Erta diagnostika

Asoratlarni oldini olish

Xavfsiz davolash

2. Hamshiralik nazoratining asosiy tamoyillari

2.1. Doimiy monitoring

Hamshira bemorning:

- tana harorati;
- arterial bosimi;
- puls;
- nafas olish soni;
- saturatsiyasini muntazam nazorat qiladi.

2.2. Dori vositalarini nazorat qilish

Dori yuborishda:

- preparat nomi;
- dozasi;
- yuborish usuli;
- yuborish vaqti qat'iy tekshiriladi.

Muhim qoidalar:

- "5 to'g'ri" tamoyili;
- Allergik anamnezni tekshirish;
- Nojo'ya ta'sirlarni kuzatish.

2.3. Infeksiya nazorati

Kasalxona infeksiyalarining oldini olishda hamshira muhim o'rin tutadi.

Asosiy choralar:

- Qo'l gigiyenasi;
- Sterillikni saqlash;
- Antiseptika qoidalariga rioya qilish;
- Tibbiy chiqindilarni to'g'ri utilizatsiya qilish.

2-rasm. Infeksiya nazorati algoritmi

Qo'l gigiyenasi

Steril ishlov

Infeksiya xavfi kamayishi

Bemor xavfsizligi

3. Statsionar bo‘limlarda hamshiralik nazorati

Statsionar bo‘limlarda bemor holatini doimiy nazorat qilish asoratlarni kamaytiradi.

Hamshiraning vazifalari:

- Hayotiy ko‘rsatkichlarni kuzatish;
- Dori vositalarini o‘z vaqtida berish;
- Ovqatlanishni nazorat qilish;
- Bemor gigiyenasini ta‘minlash;
- Psixologik yordam ko‘rsatish.

4. Operatsiyadan keyingi kuzatuv

Operatsiyadan keyingi davrda bemor holati keskin o‘zgarishi mumkin.

Nazorat qilinadigan holatlar:

- Qon ketish;
- Nafas yetishmovchiligi;
- Og‘riq sindromi;
- Tana harorati;
- Chok holati.

3-rasm. Operatsiyadan keyingi monitoring

Operatsiyadan keyingi davr

Monitoring

Asoratlarni erta aniqlash

Favqulodda yordam

5. Tibbiy xatolarning oldini olish

Hamshiralik nazorati tibbiy xatolarni kamaytirishda muhim ahamiyatga ega.

Eng ko‘p uchraydigan xatolar:

- Noto‘g‘ri dori yuborish;
- Doza xatolari;
- Sterillik buzilishi;
- Bemorni noto‘g‘ri identifikatsiya qilish.

Profilaktika:

- Standart protokollarga amal qilish;
- Ikki bosqichli tekshiruv;
- Hujjatlarni to‘g‘ri yuritish.

6. Favqulodda holatlarda hamshiraning roli

Hamshira favqulodda holatlarni erta aniqlashi va tezkor choralar ko‘rishi kerak.

Muhim holatlar:

- Anafilaktik shok;

Date: 29th May-2026

- Kollaps;
- Yurak to'xtashi;
- Nafas yetishmovchiligi.

Vazifalari:

- Shifokorni chaqirish;
- Birinchi yordam ko'rsatish;
- Reanimatsion choralarni boshlash;
- Monitoring olib borish.

7. Zamonaviy texnologiyalar va monitoring

Bugungi kunda elektron monitoring tizimlari:

- yurak ritmini;
- saturatsiyani;
- arterial bosimni;
- nafas olishni avtomatik nazorat qiladi.

Afzalliklari:

- Erta diagnostika;
- Xatolar kamayishi;
- Monitoring aniqligi oshishi.

8. Muhokama

Bemor xavfsizligini ta'minlashda hamshiralik nazorati markaziy o'rin tutadi.

Hamshiraning bilim va malakasi davolash samaradorligiga bevosita ta'sir qiladi.

Sifatli hamshiralik nazorati:

- asoratlarni kamaytiradi;
- reabilitatsiyani tezlashtiradi;
- kasalxona infeksiyalarini kamaytiradi;
- bemor hayotini saqlab qolishga yordam beradi.

9. Xulosa

Bemor xavfsizligini ta'minlash zamonaviy tibbiyotning muhim vazifalaridan biridir.

Hamshiralik nazorati esa ushbu jarayonning ajralmas qismi hisoblanadi.

Doimiy monitoring, infeksiya nazorati, dori vositalarini to'g'ri qo'llash va favqulodda holatlarda tezkor harakat qilish bemor xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Potter P., Perry A. *Fundamentals of Nursing*. Elsevier, 2021.
2. Kozier B. *Fundamentals of Nursing Concepts*. Pearson Education, 2022.
3. WHO. *Patient Safety Guidelines*. Geneva, 2023.
4. Taylor C. *Clinical Nursing Skills*. Wolters Kluwer, 2021.
5. O'zbekiston Respublikasi SSV. *Hamshiralik ishi standartlari*. Toshkent, 2023.

